

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

(Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok levelek vissza nem adtnak. Bőrszerűtlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50 kr. — Egy hóra 1 ft.

HÍRDETÉSI DÍJ:

Öt házas poltár egyenlő beiktatásért 5 kr. — Helyi hirdetés minden hirdetésért külön 20 kr. — Nyilatkozat 4 házas poltárért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. szám.

(Ide küldendő az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ábir-detmények. Hirdetések felvételnek helyben Zichermann H. közvetítési irodájában is.)

Realizmus és idealizmus a politikában.

II.

(T.) Azon felül, ha akkor lóra ültél védelmezni a hazát, hát védelmeztél a magadét. Védelmeztél a hazában saját vagyonodat és uraságodat, míg ma igen gyakran megessik, hogy verejtékdől hullásának csak a jövő nemzedék fogja hasznát venni.

Hát az ily áldozat hozatal sokkal szentebb!

El lehet mondani, hogy most: igazán a hazáért élünk!

Az 1867-ki kiegyezés a magyar hazafiságnak egyik legragyogóbb bizonyítéka, mert ez a kiegyezés inkább a jövőért mint a jelenért történt, ennek a kiegyezésnek gyümölcseit inkább a jövő nemzedék fogja élvezni. Mind az ami a nemzeti jövő biztosításának érdekében történik, a haza jövőjének érdekében történik: és ez magasztos önzetlenség! Ez igazi hazafiság!

Kiegyezni Ausztriával és áldozatot hozni ez egyezésnek csak azért, hogy Ausztria védve alatt megerősödhesünk, megmagyarosodhassunk, s a jövő nemzedéknek egy erős, egy igazán Magyarországot adjunk át. Hát ennek az eszmének élni, áldozni, adózni: igazán a hazáért élni. A hazát akarjuk fenntartani, s türeink, talán szenvedünk, talán nélkülözünk, hogy jövője boldog legyen.

Hát ez a fogalom sokkal nehezebb kötelességeket foglal magában, mint a hazáért való meghalás fogalma, mely félig-meddig még annyit is jelent: inkább meghalni mint túlni, áldozni és nélkülözni; tulajdonképpen pedig nem foglal magában egyebet, mint egy frázist.

Ez a két fogalom tehát »a hazáért meghalni,« vagy »a hazáért élni,« — a hazafiságban az idealizmust és realizmust képviseli. A meghalás a merés és kockázattal, az élés a helyes számítás és a kitartás fogalma. Egyik fogalmat a függetlenség, a másikat a szabadelvű párt vallja magáénak.

A függetlenség azon hitet táplálja, hogy Magyarországnak mint független országnak könnyebb élete lenne, és hogy e könnyebb életet mielőbb elérje, nem vet számot a feltételekkel, sőt azt tartja, hogy a feltételek nem is szükségesek: hát a

könnyebb életmód reményében, neki vágna azonnal. Hogy a jótéltől ő maga is élvezhessen, hát az utódát is kész lenne kockára tenni.

Ő ugyan azt állítja, hogy nem tenné kockára, hát ezért merne. Mi azt állítjuk, hogy kockára tenné, hát azért nem merünk. Mi tehát később vagyunk túrni és áldozni az óvatosság szempontjából, míg a függetlenség, mely a hazáért való meghalást elvett valja, óvatossági szempontot nem ismer.

Mi azt mondjuk, hogy előbb meg kell szerezni a függetlenség élet feltételét, a magyarosodást, a mire ők nem akarnak várni. Mi azt mondjuk, hogy lassu és biztos haladással kell előre hatolnunk, míg ők a rohamnak barátjai.

Idealizmus és realizmus!

Ők sokalják azokat az áldozatokat, melyeket a szabadelvű párt az ország lakosságának, tehát magának a kötelességére tesz, és hazaárulásnak tartanak minden ily engedményt, melyet a birodalom túlsó felének, plane oly szempontból hozunk néha, hogy azon dualizmust, melynek védve alatt erősekké és magyarokká akarunk lenni, szilárdabbá tegyük. Szóval, mert a függetlenségi párt mindent oly alapról bírál, a milyen nincs, de a milyen ő magának képzel: idealista. A szabadelvű párt pedig, mely arra az alapra épít, a melyiken áll: realista.

Egyébaránt ez mindig így volt a világon! Vannak emberek, kik a társadalmi téren igen számítóak és praktikusak, a politikát azonban egészen más szemüvegen nézik, és hazard politikuskok; míg ellenben vannak, kik a politikában számítóbbak, mint a társadalmi életben. — Ezek csoportja tehát mindig megosztott, s a hasonló a hasonlóval mindig találkozott, s ezért relativ fogalom a hazafiság ott ahol a fegyver fogáson kívül elvek döntenek és határoznak.

Az ideális hazafi tehát, ha bár ő mindig később az ő eszméjéért meghalni mint várni és kitartani, éppen oly jó hazafi mint a reális, a ki inkább vár és kitart mint meghaljon: de hogy e két elem az ő nézeteiben megegyezzenek, az természetellenes valami, ha csak véletlenség nem jön közbe, mely egyiknek vagy másiknak sebesen kezére játszik, mint a hogy Széchenyi István

ellen tört, és a Kossuth Lajos kezére játszott 1848-ban a párisi forradalom.

Hanem ami az eszük tisztaságát s a tervek világos áttekintését illeti, hogy ott a realizmus mindig veszélytelenebb mint az idealizmus, azt beigazolta számos példa, különösen pedig Anglia, mely a realizmus utján fejlődött a világ első hatalmává.

A budapesti kir. tábla decentralizációjáról szóló javaslat, mint a „P. L.”-ban olvassuk, az igazságügyminiszteriumban már teljesen elkészült s az ősi sessióban be fog terjesztetni a képviselőháznak.

A sajtószabadság érdekében. Heves-megyében e hó 24-én vitát idézett elő a belügyminiszternek leírata, melyben egy Egerben megjelent zsidó-ellenes izgató röpiratot s egy újságízkert felelőre, elrendeli, hogy ezek s más ilyen röpipek foglaltassanak le. Az alispán jelentése után fölszólalt Csiky Sándor s indítványozta, hogy a megye intézzen fölirotat a képviselőházhoz s kérje, vonassék felelősségre a kormány a sajtótörvény ellen elkövetett kihágásért. A főispán és Babics István védelmére keltek a rendeletnek s indokolták azt a netáni zavarok megelőzésének szükségességével. Végre a közgyűlés elfogadta Csiky Sándor indítványát.

Az egyiptomi ügy.

Az angol kormány lépést tett Konstantinápolyban, hogy a szultán nyilatkozattal helyeselve Tevük alkirály azon proklamációját, a mely lazádonak nyilvánítja Arabi pasát. Az angol cabinet a többi hatalmakat is fölszólította, hogy támogassák ezen lépést a török kormánynál. Londonból azt jelentik, hogy a hatalmak nem idegenkednek ezen keres teljesítésétől, de a londoni diplomatai körökben még sem számítanak sikerre.

Szintén Londonból jelentik, hogy Egyiptom megszállását aug. 4-én fogja megkezdeni az angol kormány, mert meg akarja várni a parlamenti tárgyalás és a conferentia végét.

Konstantinápolyból írják, hogy a conferentia változás nélkül azt az állapotot foglalja el, hogy Franciaország és Anglia, ambar európai mandatum nélkül fognak beavatkozni, a status quo ante helyreállítása után kötelesek lesznek egyezkedni az európai hatalmakkal. Az lehetetlen, hogy helyreállítsanak oly helyzet, a mely megzavartatott, valamint a férfi sem térhet vissza bölcsőjébe. A törökök rossz néven vették Gladstone azon nyilatkozatát, hogy az alkirály tényleges souverainje Egyiptomnak. A törököket aggasztja az, hogy Anglia sokat beszél az alkirálynak köteles oltalomról

és attól félnek, az angol kormány olyan állást akar adni az alkirálynak, a minőt a tunisi bejnek adott Franciaország. A törökök bizalmatlansága mára is kiterjed még. Azt kérdezik, hogy mely célra szerel föl Franciaország oly számos hajót, ha titokban nem számít arra, hogy Szíriában keressen kárpótlást abtan az esetben, ha Anglia saját rovására fog gazdálkodni Egyiptomban. Ezekben a körökben arról is beszélnek, hogy Szíriában francia emissariusok működnek. Az ily fajta törökök sohasem fognak himni a hatalmak egyetértésében. Ambar igaz, hogy Egyiptomban nem lehet helyreállítani a régi status quot, nevezetesen a francia-angol ellenőrzés előbbi formáját, az is bizonyos, hogy a szultán fölébe sugdosott aggodalmak nem fognak megvalósulni, ha a porta megbízottja őszintén közreműködik a conferentiaiban, ha a porta nemcsak halogatásra törekszik és megszünti kaczerkodni a rendetlenkedő elemekkel.

A Ramleh közelében 25-én délelőtt vívott harc elég élénk volt. Az angolok 600 emberrel és két ágyúval nyomultak elő, hogy a ramlehi vízzeteket, Alexandria környékén tíz mérföldre a legmagasabb pontot, megszállják. Arabi előőrsi ellenállást fejtettek ki. Felőra hosszat össze-vissza lödöztek, azután a vízzeteket megszállták az angolok minden veszteség nélkül.

Arabi pasának most 50,000 embere lehet: de ezeknek legnagyobb része csöcselék, a melyet Arabi mindenféle fegyverrel látott el. Arabi pasának két jó védelmi vonala van: a parton és Behera tartományban.

Megerősítik, hogy Tantabban mészárlás volt és 85 európai esett áldozatul. Mindenit szent háborút hirdetnek. Az országban egyetlen európai sem biztos.

A „Daily Telegraph” katonai tudósítója azt írja, hogy Arabi katonái nagy bizalommal harcolnak és sok veszteséget okozhatnak az angoloknak, ha valamivel ügyesebbek lesznek a tüzelésben.

Smyrnában hír szerint szintén mészárlás volt.

TANÜGY.

A debr. ref. főgymnasium 1881/82 iskolai éve.
Debreczen, jul. 27.

Tegnap küldetett be hozzánk a debr. ref. főiskola múlt évi értesítője melyet Békési Gyula igazgató szerkesztett. Az értesítő első lapjai közlik azon igazgatói jelentést mely a főt. egyházkerülethez terjesztetett be.

E jelentésből közöljük annak tanulságos bevezető sorait melyek így hangzanak.

Az 1881-82-dik évről rövid jelentést akarva tenni a főtiszt, egyh. kerületnek, midőn végig gondolok az isk. év eseményein, lehetetlen legelőször is azon nagy veszteségnek

Sok szép kirándulási hely is van, de még eddig sehol sem voltam. Pedig mind sorba látogatom. S ha jól leírni nem is tudom kirándulásaim, tapasztalataimat olyan asszonyosan mégis csak el fogom tudni fecsegni a „Pesti Hírlap”-ban.

Férjem most is ellenzi, hogy ne küldjem el leveleket, mert azt mondja rosszul van megírva; de bizony isten, csak azért is elküldöm, mert nem vagyok én tudós akadémiai tag, hogy mindent olyan akkuratúsan nyelbe íssek, hanem a tollat csak ritkán forgató asszony, a ki szereti magát kibeszélni a kedves ismerősei előtt.

A nagy férfiú özvegye.

Irta: Alphonse Daudet.

Mikor tudták, hogy ismét férjhez akar menni, voltaképpen senki sem csodálkozott rajta. Daczára nagy szellemi tehetségeinek, vagy éppen talán ezek ellenére, a jelentékeny és híres ember, a kivel tizenöt esztendeig élt együtt, nagyon nyögött a házassági járom alatt. Egész Páris tudta, hogy szeszélyes ötleivel, duzzogásával, különös eszméivel nagyon elmergesítette férje életét.

Az volt a férj sorsa, hogy a legrövidebb idő alatt fussa meg a dicőség pályáját, küzdje ki a legnagyobb diadalokat, mint a hogy sorsa ez mindannyinak, kik korán halnak el; s a nő mindig a diadalszekér egyik zugában ült, kedvetlenül, örömtelenül nézte a zsbajt, s átszólag csak azon pillanatra várt, mikor van ami akadályia akadnak a gyors utazásban

A „Debreczeni Ellenőr” tarczája.

A HOL ÉN FÜRDÖM MOST.?)

Irta: Splényiné-Blaža Lujza.

Egy kicsit kaczer czim, nemde? De nem is a magam izlését követem, hanem a kedves „Pesti Hírlap”-ét. Mert higgyék meg, annyira beleeltem már magam lapunk modorába, hogy egészen úgy gondol ozom már, mint az.

Most is, hogy e végeztem vendégiszerep-éseimet s fürdőre jöttem, a lap az első dolog; a nagy megun daczára is: ne tartsanak a leglustább munkatársnak. A mit tapasztaltam, a mit látok, én is elbeszelem kedves ismerőseimnek: a mi olvasóinknak.

Gyönyörű vidék ám ez az Erdélyország. Ha hazánk a bokréta az isten kalapján, akkor Erdély benne a legszebb róza.

Folyó hó 17-én reggel indultam el Maros-Vásárhelyről Borszékra. Az ut nagy része a kies Maros völgyén halad, erdős hegyek között. A faluk körül következnek s mindegyikben van egy uri kastély, mely századok óta száll apáról fiúra.

Jól esik végig kérdezni, kié ez, meg ez a kastély, mert mintegy kellemesen érinti az embert a felelet, mely itt még nem lehangoló. A Bánfyak, a br. Bálintiek, a Máriaassy és a Telekies laknak erre.

Mikor másfél napi farsztó ut után, — mert mindenütt tengelyen kellett utazunk — végre beértünk férjemmel Borszékra, (nem az ily nevű falucska, de a fürdőbe), meglepetve

*) A „Pesti Hírlap”-ból.

nem merülne fel lelkem előtt, mely főiskolánkat és különösen a gimnáziumunkat Szege-di Sándor kartásunk elhalálozásával érte. A régi tanárok sora apródonként ritkul, lesz-e a ki méltán betöltte helyüket, hogy meg ne inogjon főgymnasiumunknak eddig szíradul megállított jó hírneve?

Gymnasiumunk ez idő szerint leg-nagyobb, legnépesebb az egész országban. Éveken át állandóan több 700-nál a nyilvános rendes tanuló száma, s e tömörkedő tanuló számára nincs több a 8 ren-des osztály mellett 3 párhuzamos osztályunk-nál, s ez idő szerint kilitás sem igen van rá, hogy a főiskola saját erején állíthasson. Pedig ha a középiskolai törvény megtalál születni, ez állapotot, melyben 80, 90, sőt 97 tanuló is van egy osztályban, nem lehet huzamosabban fen-tartani. Most is a tanítás nagy kárával lehet csak, s hogy csak azzal lehet, mutatja azon körülmény, hogy azon 3 osztályban, mely mel-lett párhuzamos szakasz is van, sokkal nagyobb az elért siker, mint a minő a parallel szaka-szok felállítására előtett. Minden áron oda kellene tehát törekednünk, hogy párhuzamos szakaszokat állíthassunk fel, vagy pedig mint-hogy ezt a collegium penzereje nem bírja, előbb utóbb szorosan meg kell a főtiszt. egyh. kerületnek állapítani az egy osztályban felve-hető tanuló számát s a többi jelentkezőt vizs-szaautasítani. S e ponthoz érve szinte lehet-lelen figyelmen kívül hagyni, hogy gymnas-i munkába magából Debreczen városából 295 gyer-mek s ifjú iratva ez évben magát be; magába az 1. s. osztályba 75, körülbelül annyi, mint a nem-es város által óriási költséggel fenntartott 5 osztályú realiskola összes növendék serege, a 2-ik osztályba 57, a 3-ikba 41, a 4-be 43 volt a debreczeni, úgy hogy ha az egy osztályba felvehető tanuló száma, mint ez maga a ma-gyar ref. egyház tanügyi munkálataiban több ízben kimondatott, 60-ban állapítanánk meg, az egyetemes magyar ref. egyház pénzéből fen-tartott debreczeni ref. főgymn. 1-ső és 2-ik osz-tályba éppen annyi, a 3-ik és 4-be is legfeljebb 20-20 tanuló lehetne felvenni a vidékről a debreczeniek kivül. Epen azért alázatos vé-leményem szerint kellene a főtiszt. egyh. kerületnek kéri Debreczen város hatóságát, — hogy tekintettel azon körülményre, mi-szerint magából Debreczen városból annyi gyer-mek s ifjú tanul gymnasiumunkban, a mennyi egy teljes 8 osztályú városi gymnasiumot igen tisztességesen megtöltene, s e körülmény folytán, ha még jelenleg nem is, de a közel jö-vőben csak 2 teljes gymnasium fenntartása nehezedik a főtiszt. egyh. kerületre, míg a vá-rost által fenntartott realiskola évek óta csaknem üresen van, (az 1879/80. tanév az 5 osztály-osa van összesen 83 tanuló) s a főiskolában csak az annyi is szűk helyet és pedig éppen a legcélszerűbb helyeket foglalja, míg a gymn. nemely osztályai kellőleg el sem helyezhetők s a bentlakásra felvett tanulóknak a városon kell fogadnia szállást, találon módot a nem-es város arra, hogy a realiskolát valami módon beszüntetve, vagy legalább elviven a főtiszt. egyh. kerületnek a párhuzamos szakaszok fen-tartására vagy a czelnak jelen alakjában sem-mikép meg nem felelő s mégis tömörkedő köl-tiséget felemelő realiskoláját alkítsa át egy városi főgymna-siummá.

A gymnasium e folyó évi állapotát a kö-vetkező adatokban tünteti ki ezután a je-lentés:

A mi közelebből gymnasiumunk e folyó évi állapotát illeti, ez év folytán 724 tanuló iratva be magát és pedig I-ső osztályba (A, B) 137, a II-ikba (A, B) 116, a III-ikba 90, IV-be 97, V-ikbe 67, VI-ikba 58, VII-ikbe (A, B) 89, VIII-ikba 79. E tanuló mindössze 34 megyéből valók és pedig legtöbb van Hajdumegyéből (ide érte Debreczen is) összesen 312, aztán Biharból 146, Szatmárból 59, Szabolcs-ból 52, Jász-N.-Kun-Szolnokból 29, Pestről 16, Szilágyból 14, Bekésből 11, a többi megyékből 10-en alul.

mikor egy véletlen követi a kocsit a vágáson s a diadalnak és jubilálásnak vége. Ha fel-tulajdonosai fölött panaszkodott, minden ellene volt. Rokonok, barátok mindnyájan azt mondták: „tisztelt sajtáságaidat s tedd ugy magadat gyengéid. Az ő tulajdonságai, nem lángész tulajdonságai; ne zavard, nehogy meg zavarodjék saját maga által. Gondold meg, hogy férjed nem egyedül a tied; nem egyedül családjaé, hanem mindenkie, az országé, a művészeté. Lehet-e tudni, hogy nem épen ezen tulajdonságai sugallják őt pompás műveinek megalkotásában, miket te hibának tartasz?

De a nő nem hallgatott az ilyen intel-mekre. Zene-bona uralkodott a családban; volt szemrehányás, sértegetés, heves jelenet elég, s már komolyan gondoltak a válásra, mikor férje hirtelen elhalt.

A szerencsétlen házasság okozta fölindulások, a nyughatatlanság, melyet férje legutóbbi rövid betegsége csak növelt, a váratlanul be-köszöntött halál, mely az odaadás érzetét né-mileg mégis csak feleltette, melyet házasa első napjaiban érzett, az özvegyiség első pár hónapja bizonyos mértékben befolyással voltak a fiatal asszony egészségére s az orvosok azt tanácsolták neki, hogy javulás és szó-rakozás végett utazzék furdóbe.

Az a fiatal, hogy tartózkodjék a nyil-vánosságától és mulatságától, épen kapóra jött a fiatal özvegynek. A fájadalom vonása arczán nagyon érdekessé tette őt, s így harminczöt esztendőjével második ifjúságot élt át, a melyben még csábítóbb volt, mint az elsőben; azon-gyal a fekete gyászruha igen jól állt neki, s nagyon jól tudta adni a felig irigylésre felig szánalomraméltó asszonyt, ki oly egyedül áll isten szabad ege alatt, de a ki oly híres nevet

A hat alsó osztályból 135 s egény (ré-gebbi néven szolga) tanuló volt ez isk. évben és pedig legtöbb a debreczeni egyh. megyéből 34, a két szabolcsból 24, a szatmárból 14, az érmelekiből 13, a bihariból 10, nem volt egy sem a beregi egyh. megyéből. A VII-ik osztály-ból 51, a VIII-ból 43 volt jótéteményes és pe-dig ezek közül 18 debreczeni fiú.

A tanuló ifjúság egészségi állapota, szor-galma, maga viselete ez isk. év folytán kifo-gástalannak mondható. A tanárkarban azonban egész év folytán annyi baj fordult elő, hogy alig volt egy hét, melyben vagy egyik vagy másik tanár helyettesítéséről ne kellett volna gondoskodni. Azonkívül mint már jelentésem elején fájdalommal említtettem, hogy Szege-di S. kartásunkat elragadta tőlünk a halál több tanár volt huzamosabb ideig tartó betegségben, Imre Lajos helyettes tanár ezrede mozdósítása alkalmával szolgálatra berendeltetett s csakis főtiszt. és nsgos püspök ur hatályos közbele-pése folytán bocsátottak ismét haza, illetőleg meentetett fel a mozgósítás alól

A jövő 1882—83* évre a tanulók felvéte szeptember 8 első napján történik. A beírást a gymn. összes ifjúsága névze az igazgató végzi. Minden tanuló, bárha az előző évben a debreczeni ref. főgymnasiumban tanult is, kö-teles az igazgatónál e 8 nap alatt beíratást vé-gzett jelentkezni. A ki az igazgató által felvé-tett, tandíját lefizetve és a kapott beíráslap rovatát kitöltve, jelenti magát az illető osztály-főnök be nem jegyez s addig senki sem te-kintetik e gymnasium növendékének, míg az osztályfőnökkel bejelentkezik.

2. Felvételi díj 2 frt. Tandíj a prot. ta-nulókra névze: I—IV. oszt. 9 frt 60 kr, az V—VI. oszt. 14 frt 40 kr, a VII—VIII. oszt. a jótéteményeseké 9 frt 60 kr, a nem jótéte-ményeseké 19 frt 20 kr. Nem prot. tanulókra névze: I—IV. 15 frt, V—VI. oszt. 20 frt, VII—VIII. oszt. 30 frt. — A tornaszokók fenntartására fizetnek az I—IV. osztálybeli ta-nulók 1 frtót; az ifjúsági könyvtárra I—IV. oszt. 20 krt; az V—VIII. oszt. 40 krt. Köz-igazgatási pótlék minden tandíjzétől 60 krt. A tandíj fele a beírás alkalmával, másik fele január 8 első napján fizetendő.

A tandíjmentesség iránt való folyamodvány-nyok beadásának határideje szeptember 5-dike; később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

Látogatás Alexandriában.

— Egy szemtanú elbeszélése. —

A bombázás után, július 14-én este enge-délyt kaptam a német főkonzultól, hogy a vá-rosha mehessek. Tetőtől-talpig fegyverbe öl-tözve szálltunk partra. Az arab csónakok, me-lyek rendszeren a vámház előtt szoktak lenni, mind eltűntek. A rendőrségi állomáson, a nagy kapu mellett sok szegény zsidó, különösen asszonyt és gyermeket találtunk együtt. Mikor a vámháznál a kis kapu bementünk, alig száz lépésre egy tárházat láttunk. Az utcát a beomlott épületeknek majdnem egészen el-zárták. Az omladékokon mentünk tehát keresz-tül s mögöttük találtuk az első holt arabot. Innen a Midon-utrá mentünk, a hol nagy ámulatra egy arabnak tártak is kifosztva találtuk. A zöldesáruosok boltjai szintén ki-voltak rabolva. Midon a Midon-ut végére ju-tottunk, s a Strado-Nuovába fordultunk, visz-sza kellett mennünk, mivel a francia utcában jobbról, balról égtek a házak s beomlással fe-nyegettek. Ezért tehát jobbra, a régi halpia-czon át vettük utunkat a Mahmudie-uton, a Napoleon-erdők alatt körülbelül százötven arabra találtunk, a miket az angolok védelmé-re nem sokkal előbb szállítottak itt partra, de tetovázva álltak ott, nem tudván, hol állítsák fel főrségüket. Velünk együtt az apáca-ut-czába jöttek, a hol a kolostor már felig le-gégett.

visel. Oh ő nagyon gondoskodott arról hogy a drága halottnak dícsőségét örök időkre biz-tosítsa magának (azt a sokszor elátkozott dícső-séget, mely azelőtt annyi könnyűbe ke-rült neki); most e hírnevet úgy ápolgatta, mint azt a pompás virágot, melynek gyökerei a drága elköltözött sírhalmába ereszkedtek le, s a sírhantból folyton új táplálékot kapott. Ilyenkor lehetett csak sokszor látni, gyászru-hájába burkolva, a mint rendre látogatta a színházigazgatókat és férjének kiadott; az egyikkel az elhunyt operaiának új betanulását, színrehozatalát, a másikkal hátrahagyott mű-veinek kiadását beszélte meg; — s ezt mind oly melósságteljesen, oly kegyeletlen végezte el, mintha valami szent kötelesség teljesítésé-ről lett volna szó.

Ezen korban ismerkedett meg vele ké-sőbbi második férje. Ez is zenész volt, bár meglehetősen ismeretlen; pár keringőt, több dalt és két kis operát szerzett, melyek vala-mennyien szép nyomásban, szép kiállításban jelentek meg, de oly kevéssé játszottak, mint a mily kevéssé vettek. Meglehetősen csinos kül-seje volt, teljesen ismeretlen, jó polgári családból származott s volt némi vagyon. A lán-gész előtt határozatlan tiszteletet érzett, minden híres embert úgy megámulat, mint valami más világból való lényt, s megőrizte a fiatal mű-vészek egész naiv entusiasmusát. Így földön-tuli jelenséget velt látni, mikor megmutattak neki az elhunyt mester özvegyét. Ugy tetszett neki, mintha víziója lett volna, vagy mintha a muzsa maga szállt volna alá az egébi. Termé-szetesen nem volt sürgősebb dolga mint ezen ideáljábabeleszeretni, s mikor a fiatal özvegy ismét fogadott társaságokat, bevezetette magát szalonjába. E helyeken, hova mindegyre az in-

A konzulok tere sajátképen már nem lé-tezett. Csak Mehemet Ali szobra és a körülött levő lánczöv jelölte Alexandriának egykori leg-zsebb terét. Az Európa fogadótól a régi angol postáig minden legett és rommá lett A tör-vényszéki palota és angol templom azonban fenmaradtak. Ellenben a Café de France, a francia konzulátus, a Triest fogadó, a Zizina palota mind összeomlottak. Néhány súlyos grá-nát egészen föl-zakgatta a konzulok terét. Mi-előtt az erődökből menekülő katonák az euró-paiak hazait felgyújtottak, valamennyit kifosz-tottak és pedig remcsak a raktárakat, hanem az összes magánlakásokat is.

A tőzde-térről, a hol szintén minden há-zat kifosztottak, a Rameh Boulevardra men-tünk. Ez utca balrésze is teljesen legett; jobbról az angol konzulátus épülete a földdel tetetett egyenlővé; az olasz postauteza csupa romhalmaz.

A Serif pasa utcának és mellékutczáinak nagy részét szintén elpusztították a lángok. Az omladékok közt nagyon veszélyes volt a járás, mivel a lezuhanó falak elzárták az ut-czát. Végre sok kerülő uton át a német konz-ulátusi épülethez jutottunk. Az épület még állt, míg mellette a szép Zoghé-fele palota le-gégett. Az utcán több európainak holttestét találtuk meg, a kik a tűz elől akartak men-ekülni, de a vérszomjas katonák lemészárolták őket. Semerre sincs ház vagy áruraktár, me-lyet föl nem gyújtottak vagy legalább ki nem raboltak volna az arab katonák. Ellenállást nem ismertek. Mindenütt lástottak a puska-agy és fészítő-vas nyomait.

Az ősszelődött erődöket megszállották az angolok. Meglátogattam a világító torony erődöt. A golyók által megölt arab katonák hullái azonban itt kiállhatatlan büzt terjesz-teknek. Az erődben több mint nyolcszáz kato-na holttestét találtuk meg. A puszkapor által meg-feketi ett tagok kilátszottak a romok alól. A konzulátus épületében az ablakokat, ajtókat tükröket összetörve találtuk. Az utcákon lá-dak feküdtek, melyeket puskaaggyal ütöttek be. A nagy konzulátusi pénztár külső vasle-mezét beütötték, a belső falat azonban nem bírták keresztül törni, ellenben a kis pénztárt feltörték s elrabolták. A konzul fényes beren-dezésű szobáiból kihordták a butorokat s ősz-szeforgácsolták. A drága porcelán edénye-ket szétörték. Az egyiptomi főpostaépület is kirabolták. A német konzulátus terén sok üres ékszerkötőt láttam, melyek bizonyára Nathanson boltjából származnak s valószínűleg értékes gyémánt-ékszerek voltak bennük.

Minthogy ezalatt beállt az alkony, visz-sza kellett vonulnunk. És pedig egyik sem vá-hatott el a másiktól, mivel a martalócok vé-her zászlócskát lobogtattak ugyan kezükben, de ha egyedül találtak egy európaít valamely mellék-utczában, irgalmatlanul leölték.

Július 15-én reggel 6 és fél órakor is-mét a főkonzulátus tisztviselőihez csatlako-ztam, a kik partra szálltak s meglátogtattam a poro z kórházat. Egy konzul tisztviselő felszó-lítására a vízvezeteki épülethez és Nubar pasa kertjéhez mentem, hogy az ott elrejtőző ket angol a városba visszahozzam. Ekkorára azon-ban már mind a ketten visszatértek a városba.

A város ott helyen tovább élt. A „Para-dicsom“ kávéház is élt. Tegnap a görögök és oroszok is szállítottak csapatokat a partra a rend fenntartása végett, a kik egyszersmind az oltási munkához is hozzá fogtak. De az em-beri kéz — alig birt gátat vetni a pusztító elemeknek. Az arab erődök jelenleg következőleg vannak felszerelve: A Pharos, Ada és világító torony erődök ön van körülbelül 100 ágyú, köz-tük több nagykaliberű Armstrong, Tabia-el-Meksz, Tabia-el-Kamaria, Tabia-el-Sogier és Tabia Umuk Kubebe erődökön mintegy hatvan, többnyire előtöltött ágyú, közöttük négy Krupp; Tabia Marsa-el Kanat, Marabut és Adjemí erőd-ökön mintegy 30 előtöltött ágyú. Az arab erőd-ök többnyire homokból voltak építve, a sánczok cémenttel; sánczokosarak nem voltak.

nen elköltözött lángész nyomta bélyegét, s mely termeknek levegőjében még a géniusz fuval-lát is érezní vélte, hajlama természetesen a szenvedélyig fokozódott.

Itt volt a mesternek egy mellszobra, amott a zongora, mely mellett darabjait írni szokta; az asztalokon s az állványokon műve-i nek sajátkezi partitúrai hevertek, nem is szá-mítva az apróbb lapokat, melyekre apró jegy-zetek, zenei ötletek voltak futolag odavetve. A vonzó és lebilincselő özvegyet a nagy ha-lott emlékének szentelt eme kis tárgyak vet-tek körül, mint sőtét kezét a szinupompás ké-pet, hogy bája annál nagyobb világításba he-lyeztesse. Mi természetesebb, mint hogy a fiatal zeneszerző fulig szerelmes lett.

Miután sokáig vonakodott, a jó ember végre elhatározta magát, s nyilatkozott. De mily szerény, mily felénk módon tette ezt! Szent isten! „Jól tudja, monda, hogy mennyit ér; nagyon is belátja, mily rossz cserét csinál az özvegy, ha híres nevet az ő ismeretlen nevéért odaadja.“ Ilyen s ehhez hasonló na-iv-ságokat hebegett zavarában. De kell tudni, hogy a nőnek szíve mélyében nagyon hízelt az, hogy ezt a hódítást csinálta; a nyilvános-ságban azonban a lemondás komédiáját ját-szotta. Ugy tett, mintha e világon már minden szerencséről lemondott volna, mintha fölül-emelkedett volna a földi semmiségeken, mintha leszámolt volna az étellel, mintha nem lett volna szabad remélnie, elhatározását megma-sítania.

Ő, ki valójában sohasem volt oly nyugodt és megelégedett, mint férje halála óta, még értett ahhoz, hogy könnyeket facsarjon ki sze-méből elvesztése fölött, hogy lelkesülten sze-ljen felőle, mint valami megmerhetetlen

A sánczokat nagyon megrongálták az angol ha-jók ágyúi. Egész sor ágyú bukkott le a grána-tok hatása következtében az árokba, maga ala temetve a katonákat. Az árokban puszkaporos ladák, ruhadarabok, testrészek tarka keverék-ben fekszenek s undorító hullaszag érzik.

Irodalom és művészet.

● **Mesterházy Kálmán** festőművész már hozzáfogott a nagy mocsáros tájkép festéséhez melyet az ősi tárlaton pályázatra szándékozik bocsátani. A kép 1½ méter magas és 3 m. széles lesz. A művész a Rómában rendezendő kiállításra „Horiobag“ című tájképpel fog részt venni és a Szekesfehérvárott és Kassán rendezendő vidéki kiállításokra 6 festményt küld.

● **A mieink külföldön.** Miut Ausseeből írják, ott jul. 23-án igen szép hangverseny volt, melyen He g y i Arauka kisasszony dalai nagy tetszést arattak. — **Barkány Mária**, a magyar születésű színésznő, ki eddig is oly rendkívüli diadalokat aratott Oroszországban, most lepett föl Moszkvában utoljára, mint Julia. Az előadás egyúttal jutalomjátéka is volt. A főlemelt helyarák daczára zsúfolásig megtelt a színház, s a közönség viharos tüntetésekkel adott kifejezést a kisasszony iránti szereteté-nek. Moszkva főkörmányzója, Dolgoruckij her-czeg csak azért halasztá el elutazását, hogy az estén jelen lehessen, a színházat a társa-dalom legelőbbkelői tölték meg, elhalmozva a kisasszonyt virágokkal, tápsviharral, kihívások-kal, végül pedig fölötté értékes ezüst-servicet nyújtottak át neki. Egy bécsi lap természetese-sen siet hozzá tenni, hogy Barkány kisasszony osztrák, valószínűleg oly mértékben mint a hogy osztrák a szomszéd újságoknak a tokaji bor, a Kincsem, stb.

● **Magyar zeneművész halála Londonban.** Bárdos János budai születésű naturalista he-gedűművész 4 évvel ezelőtt Magyarországból külföldi művészi körutrá indult. Beutazta az európai államok fővárosainak nagyobb részét és játéka mindenütt nagy tetszésnek és elis-merésnek örvendett. Végre Londonba ért, hol azonban, mielőtt felléphetett volna, erős áthü-lés következtében súlyosan megbetegedett. Őt hetig fektült egyik londoni kórházban, és m-ídon betegségeből feléplott állandó szembaj vett rajta erőt, mely a további hangversenyben gátolta. Időközben nejeének Budapestent történt haláláról értesült, minek folytán két fel-nőtt fiát Londonba hívta, a hol hegedű-lecz-kekkel tartották fenn magukat. Bárdos azonnal a mult évben teljesen elvesztette szemvilágát egészsége is meg volt támadva és körülbelül 4 héttel ezelőtt meg is halt Londonban. Fiai atyjuk halála után nem akartak ott maradni és a napokban visszaérkeztek Budapestre.

● **A Kossuth-Album** első lapjára aqua-rellt festett Gyulai László. E kompozíció tárgya Kossuth apotheoizisa. Földgömböt ábrázol, felette a szabadság sugárázó nemjöje lebeg; mellette az 1848 evszám. A háttérben a nem-tő keselyűjének karmai közt lelanczolt Prometheus. Osztolposz pantheonban Kossuth élethű mell-szobra áll s ennek piederstáljánál láthatók az „Irataim az Emigrációból.“

Napi hírek.

— **Nem lesz katonazene az országos dalártnépegy alkalmára.** Ez az a rövid hír, melyet már tudattunk olvasóinkkal. A kato-na zenekar elmaradásának okai tudomásunkra jutván, azt okulásképen elmondjuk. A Temes-váron állomásozó 39-ik gyalogezred id. parancs-noka igen szép levélben tudatta a város pol-gármesteri hivatalával, hogy a megfeszítő meghívás rendkívül nagy örömeire szolgált, miután búska arra a kitüntetésre, hogy egy országos ünnepélyen való közreműködésre épen

drága kincsről. A fiatal szerelmes szenvedélyét ez természetesen a végtelékig fokozta, mindíg tolatódóbb, mindig merészebb lett, — egy szóval a szigorú özvegyiség házassággal vég-ződött.

De a nő azért nem hagyott föl az öz-vegyeséggel; ellenkezőleg, bár másodsor fér-jhezment, még inkább a híres ember özvegy-nek érezte magát, mint azelőtt. Nagyon is jól tudta, hogy második férje szemében ezen tu-lajdonsága kölcsönözött neki járt, ebben volt az ő fő érdeme. Öregbebb volt mint férje, s azt hitte, hogy méltóságteljesen kell magát visel-nie, nehogy nagyon sértő legyen a korkülön-b-ség. Teljesen meg volt győződve a maga csal-hatatlanságáról, s azért nagyon természetesen találta, hogy az olyan fenéges férfiúra való emlékezés, mint a minő az ő férje volt, kiolt-hatatlanul, kiirthatatlanul fészkelte be magát szívébe. S hogy a férfit ezen alázatos s több mint szerény nézetében megerősítse, többször átolvasta azon leveleket, melyeket a mester ő hozzá küldött valamikor, mikor még neki ud-varolt. A multba való ezen elmerülés tizenöt évvel fiatalabbá tette őt, egy fiatal, szép, imá-dott, áradzó kelteményekben dícsőzött asz-szony üdeségét és biztonságát kölcsönözött neki. Hogy a dolog később teljesen megváltozott, az csöppet sem bántotta új férjét; ez tisztelte, imádtá nejét, kielegitve látván általa sajátsá-gos hűségét. A férj bizonyára búska is volt arra, hogy azon lénynek birtokába jutott, a kihez mindezen hízlelések intezve voltak.

Különös házaspár volt, s igazán megér-demelte a fáradságot közelebből szemügyre venni őket. Senki sem ismerte fel a nőben azt a nőt, ki azelőtt oly tartózkodó, mondhatni oly lélek volt; a k—, mikor azelőtt a maest-

gáltak az angol ha-
bukott le a gráná-
s árokba, maga alá
okban puskaporos
zek tarka keverek-
ullaszag érzik.

Vészt.

a festőművész már
s tájkép festéséhez
vázatra szándékozik
ter magas és 3 m.
mában rendezendő
cimű tájképpel fog
brváltott és Kassán
tásokra 6 festményt

n. Mint Ausseeből
szép hangverseny
ka kisasszony dalai
a r k á n y Mária,
dó, ki eddig is oly
t Oroszországban,
utoljára, mint Ju-
alomajátéka is volt,
a szufolást meglett
aros tüneményekkel
y iránti szeretete-
é, Dolgorucky her-
elutazását, hogy
színházát a társa-
meg, elhalmozva a
viharral, kihívások-
kes ezüst-servicet
s lap természet-
Barkány kisasszony
mértékben mint a
ságoknak a tokaji

halála Londonban.
szó naturalista he-
Magyarországból
ndult. Beutazta az
k nagyobb részt
tetszésnek és elis-
Londonba ért, hol
vona, erős áthü-
megbetegedett. Őt
kórházban, és mi-
landó szembaj vett
hangversenyében
Budapestben történt
k folytán két fel-
a hol heggedő-lez-
kat. Bárdos azonnal
ette személfélt
dva és körülbelül
t Londonban. Fiai
rtak ott maradni
k Budapestre.

lsó lapjára aqua-
É kompozíció tár-
ldgömböt ábrázol,
ó nemtője lebeg;
hátterében a nemtő
lánczolt Prometheus
súth éléhu mell-
lájánál láthatók az

k.
ene az országos
a a rövid hír,
inkkal. A katona
tudomásunkra
ndjunk. A Temes-
gezred id. parancs-
atta a város pol-
y a megtisztelő
örömre szolgált,
etésre, hogy egy
reműködésre épen

elmes szenvedélyét
g fokozta, mindig
ebb lett, — egy
házassággal vég-

hagyott föl az őz-
r másodszor éj-
s ember özvegy-
ött. Nagyön is jól
nemében ezen tü-
bájt, ebben volt az
mint férje, s azt
kell magát visel-
a karközlőben
dve a maga csal-
on természetesen
éges férfiúra való
ő férje volt, kiolt-
szkelte be magát
n alázatos s több
nyeket, többször
yektet a mester ő
kor még neki ud-
elmerülés tizenöt
fiatal, szép, imá-
n dícsőített asz-
k kölcsönözöte neki.
n megváltozott, az
jett; ez tisztelte,
n általa sajátá-
a büszke is volt
irtokába jutott, a
ntézve voltak.

s igazán megér-
bból személyre
te fel a nőben azt
kodó, mondhatni
azelőtt a maest-

a 39-ik ezred zenekara lett felszólítva, de a
menyiben ő a zenekar elutazása felett nem
rendelkezhetik, kéri erre nevezze, hogy a „Mili-
tár Commandó“ határozata várassék be. — A
„M. C.“ a város részéről egyidőben felhivat-
van az ezred zenekarának az orsz. dalárúne-
pelyt rendező bizottság költségén való ide-
utazási engedélyére, arra kiterő, illetőleg
megtagadó választ adott. A kérelem megtaga-
dását a „M. C.“ parancsnoksága azzal indó-
koltá, hogy a zenekar az ősi nagy gyakor-
latok alatt igénybe lesz véve, de különben is
aug. hó 18-án a király születésének napját
kell ott megünnepelni. Azt kell hinnünk, hogy
a megtagadást talán egyéb elhallgatott okok
miatt kellett tennie a „M. Commandó“-nak,
miután a felhózzottak nem elegendők arra, hogy
egy országos ünnepélyen való részvétel meg-
tagadtassék, különösen ha azt az a város ké-
relmezi, — mely pár het mulva az emli-
tett ezred törzsének s így zenekarának is ál-
landó székhelye lesz. Nem elégségesek az in-
gók, miután tudvalevőleg az ősi nagy gy-
akorlatok a katonaság organisatiójának keresz-
tülvethetése miatt az idén elmaradnak, másod-
szor, mert szerintünk a király születése napját
a nevezett zenekar a dícsymusz eljátszásá-
val Debreczenben ép úgy megünnepelhette
volna, mint Temesváron. Ezek elmondásával
tartozunk a megsértett méltánosságnak.

— Az aug. 2-iki ünnepély. Az 1849 évi
aug. 2-án Debreczen alatt elesett hősök emlé-
kére ez évben is fényes ünnepély fog rendez-
tetni városunkban. S e célból már rég meg-
alakult a rendezőbizottság G r e s s n e r Imre
4 éves hittanhang. elnökelete alatt, mely a hely-
beli honvéd egységgel karöltve oly lázas tevé-
kenységet fejt ki, hogy az előkészületekből
telve bizton reméljük miszerint ez lesz a va-
laha tartott ünnepélyek között a legsikerül-
tebbek egyike. Az ünnepély fényét nem kis
részen fogja emelni a városi dalárú-
nka és a tűzoltó egylet zenekarának közre-
működése, melyek, mint értesülve vagyunk, erre
a rendező bizottság által fellettek szőlítva.
Es ez valóban nagyon helyesen is van így.
Mert ha a város nevezett egyletét nem ké-
sík áldozatot hozni ott és akkor, a hol és a
mikor a körülmények úgy kívánják: akkor ne-
vezett társulatok tagjai sem lesznek bizonyára
oly szűk keblűek, hogy midőn e nemes város
hazafias érzelmi polgársága a kegyelet hálá-
adóját akarja leróvni dicső halált szenvedett
fiai iránt — szolgáltatukat megtagadják. —
Tudomásunk szerint az ünnepélyen testületileg
való megjelenésre, e városban létező összes
egyletek és társulatok is fel lesznek szólítva.
Végül megemlítjük, hogy az ünnepély most is
két szakaszban fog lefolyni, u. m.: a honvéd-
temetőben és a főisk. előtt levő honvéd-em-
léknei, mindkét helyen szavalatokkal, énekek-
kel és emlékbeszédrel. Egyébiránt reméljük,
hogy a részletes programot is rövid időn
módumban lesz közölhetni. Szeretjük hinni,
hogy Debreczen város hazafias érzelmi
polgársága, mint mindenkor, úgy most is a leg-
nagyobb érdeklődéssel tekint e nagy nap elébe,
mely mindenféle ünnepélyességek között is vá-
rosunknak a legnagyobb és legméltóbb ünnepe.

— A debreczeni dal- és zeneünnep pro-
gramjának főpontjai a legutóbb tett módo-
sítások szerint a következőképp állapították
meg. Az ünnepök augusztus 16-tól bezárólag
ugyanazon hó 21-ig tartanak és pedig: els ő
n a p: Megérkezés és ünnepies fogadtatás a
rendezőbizottság és a városi hatóság által;
este 6 órákor az összes dalegyletek fogadta-
tása és üdvözlése a díszelő és az egyesület
elnöke által. Előérkezéskor a másnap teendő
megállapítása iránt; este 8 órákor ismerke-
dési este. Második n a p: Közgyűlés; a

roval sétált, alig vétetett észre a közönség al-
tal. oly hatalmas volt a mester által k-
tett benyomás; ki férjének aryékában majdnem
eltűnt, vagy legalább is jelentéktelene törpült.
Most a nő egészen előtérbe ült a páholyban,
ugy hogy mindenkinek észre kellett őt venni,
s büszkeség töltötte el, mikor látta, hogy min-
den szem rá van irányozva. Ugyan még min-
denki azt mondta, hogy ferjét első férje dicső-
ségének fényé veszi körül, s ahol csak mutat-
kozott, névet tisztelteti emlegettek. Az első
férj utóda szerényen huzta meg magát a nő
háta mögött; úgy nézett ki, mintha a világ va-
lamennyi fájdalmát magára vette volna, s fe-
szült figyelemmel kísérte urnője minden mo-
dulatát, hogy esetleg segítségére legyen.

A csodálatos viszony meg jobban szem-
beült a ház életében. Még eleken emlé-
szem egy estélyre, melyet esküvőjük után egy
esztendőre adtak. A házigazda föl-alá járt
vendégei közt, nyilván meglehetősen büszkén,
de meglehetősen zavarodottan is, mikor az egész jó
társaságot szalonjában egybegyűlve látta. A nő
le volt verve, melancholikusan pillantott ide-
oda: ezen este egészen a nagy férfi özvegye
volt, ahogy nem is lehetett volna jobban ké-
zelni. A mellett olyan felvállról tudta szegény
férjét lenézni, s mondani neki: te távolról
sem vagy oly jó, mint a másik volt. Meghitt
barátokat és ismerősöket gyűjtött maga köré,
kik a mester sikereinek és diadalainak folyton-
tanúi voltak. S ezekkel egy kis lány modorá-
ban és hangján társalgott. Istenem, hiszen
mindnyáján ismertek őt, mikor még kicsi volt.
Még most is „Anais“-nak hívták valamennyien,
mint kicsi korában. Mintha csak halottai törté-
léket volna estély helyett, a szegény férj tisz-
teletteljesen közeledett, s alázatosan hallgató
előének dicséretét.

versenybírák megválasztása és a versenyzők
sorrendjének megállapítása. 10 órákor első
összpróba. Este 6 órákor a színházban első
dalverseny Er k e l Gyula „Ébresztő“ című
pályanyertes művegyesével. H a r m a d i k
n a p: Délután 9 órákor dalregyesületi köz-
gyűlés; 10 órákor második összpróba; este 6
órákor a színházban második hangverseny.
N e g y e d i k n a p: 9 órákor közgyűlés foly-
tatása; 10 órákor utolsó összpróba. Este 6
órákor nagy összeloadás a színházban H u b e r
Károly orsz. karnagy vezénylete mellett. Ö t ö d i k
n a p: 9 órákor közgyűlés. Esti 6 órákor
diszhangverseny a színházban a fővárosi műve-
szek közreműködésével. Esti 9 órákor táncz-
vigalom. H a t o d i k n a p: 9 órákor zárulás.
A versenybírák ítéletének kihirdetése és a
díjak kiosztása. Bucsú kivonulás és elutazás.

— Debreczenből — Fiuméba. A debre-
czeni iparos ifjúság önképző egylete által f.
évi szeptember hó elején rendezendő kirándu-
lás tárgyában a kiküldött rendező bizottság
ma este az indulás napjának meghatározása
céljából gyűlést tart, s már a legközelebbi
szombat a kirándulásra vonatkozó hivatalos
hirdetmény is közé fog tétetni.

— Kérelem a kertgazda urakhoz. Teg-
nap egy kerti csősz egy tarka vizslát vezetett
kötelén melyet mint moudta a szőlőskertben
fogott el s melyet sajnált agyonlőni behozta te-
hát, hogy gazdájának átadva figyelmeztesse,
hogy vigyázzon kutyájára, nehogy tilos helyre
menjen, mert nekik kiván adva a rendelet,
hogy a szőlőskertben bármiféle kutyát agyon-
lőjenek. Eltekintve attól, hogy egy miniszteri
rendelet a vadász ebeknek vizsláknak, kopó-
nak bár hol való agyonlőését, a kutya teljes
értékének megfizetése terhe alatt tiltja, arra
kérjük a kertgazda urakat, legyenek szívesek
a csőszöket utasítani, — hogy a vadász
kutyákat agyonlőjék hanem a törvény értel-
mében fogják el, s gazdájukat a netalán ok-
zott kar megterítésére sorítsák. E kérésünk
oly méltányos miszerint reméljük, hogy az figye-
lembe fog vétetni, hisz rendszeren a legjobb s
így legelőbbre becsült kutyák azok melyek a
legnagyobb felügyelet mellett is vadászni men-
nek s így szívesebben volna bár kinek is ked-
ves állatot elpusztítva veszteséget okozni. A
vadász társulat.

— Érdekes sajtótárgyalás lesz szomb-
ton ismét városunkban. Ezuttal vádló Gál Mi-
hály Hajdumegye árvaszéki elnöke, a vádlot-
tak pedig ismét a múlt szombatn elítélt
G u s z t r i n y Sándor és T ö t h Kálmán az
„É b r e s z t ő“ volt szerkesztője.

— A fiumei kirándulás, melyet szeptem-
ber elsejére tervez a helyb. iparos ifjúság már
minden kétséget kizárólag létre jön és pedig
a várakozásnál sokkal nagyobb sikerrel. Már
eddig nem kevesebb mint 300 utazó jelentke-
zett, úgy hogy a kirándulók számát 100-al
megkellett szaporítani, s így összesen most
már 400-an vehetnek részt a kellemes és igen
keves költségbe kerülő kirándulásban. A va-
sutal már létre jött az egyezés s így meg-
lehetett már állapítani, hogy egy-egy személy
oda és vissza 22 főt utazhatik II od osztályu
ülőhelyen. A kik Fiuméből a triestzi kiállítás
megtekintésére Triestbe is átutaznak azok 4
főt még ráfizetnek. A kirándulók közt többen
lesznek, kik Velenczébe is elmennek.

— Házalás megtált. A nagymélt. m.
kir. földm. ipar és kereskedelemügyi minis-
teriumnak f. év hó 10-ről 25589 szám alatt
kibocsátott körrendelete folytán közhírre te-
tik miszerint Hiskólez város területére nézve
a házaló kereskedés gyakorlása megtiltattott.
Debreczen, 1882. júl. 22-én, Debreczen város
kapitányi hivatala.

— Kleeberg állatsereglete már megér-
kezett városunkba, és a vásártérre látható.
A hol ez állatsereglet utóbbi időben megfor-
dult, mint Nagyvárud és Kolozsvár mindenütt
nagy dicsérrellel írtak róla. Mondják, hogy
egyike és a legnagyobb és legszebb állatse-
regleteknek, azért megtekintését ajánljuk ol-

„Emlekszik még rá Anais?“
Es Anais elpirult, azután nagyot só-
hajtott.

Azután szóba kerültek azok az idők, mi-
kor a mester legszebb művei megszülettek,
különösen a „Savonarola“, az a fenséges opera,
melyben az a duett fordul elő, melyet hold-
fényenél rózsáillatnál, fulemile éneke mellett
játszanak el. Az egyik lelkesült vendég az
említett helyet eljátszotta a zongorán, s a
megilletődés általános volt. Mikor a pompás
darab utolsó accordjai elhangzottak, a házi-
asszonynak meg kellett törlni szemeit.

„Nagyon sok, mondá; nagyon meghalt. E
passzút sohasem hallgathattam a nélkül, hogy ne
sirjak.“
Az elhunytak jó barátjai erre körülö-
zönlöttek a vigasztalhatlan özvegyet, kifejeztek
előtte sajnálkozásukat, s egymásután biztosi-
tották őt részvételről, — mintha csak teme-
tően s nem estélyen lettek volna. Még meg is
szorongatták kezét, mondván: „szilárdság
Anais, csak szilárdság.“

S az volt a dologban a legkomikusabb,
hogy a második férj ott állt neje mellett, me-
lyen meg volt indulva, s ő is is résztvett a
vigasztalásban, a részvétnyilvánításokban: „
„Milyen lángesz volt, milyen lángesz!“
S meghatottan dörzsölte szemeit.

Igazán megható, de egyszerűs mind oly
komikus volt őt nézni.

vasóinknak. Bővebb hirdetés lapunk hirdetesi
rovatában foglaltatik.

— Sídoli Tivadar igazgató javára volt
tegnap a cirikusban előadás. A szinkör egé-
szén megtelt elegáns közönséggel, mely kés-
séggel fejezte ki előismerését az aldozatok
igazgató iránt. A műsor igen változatos volt, s
sokkal több számból volt összeállítva mint
rendszen. Szombatn fényes kiállítású némajá-
tekra készülnek a lovárdában. Ez „Hamupi-
póke“, melyhez az igazgatónak igen díszes
kellei vannak.

— Elkeseredett borbély. A „Somogy“
írja: F. hó 17-én a délután Zakány felé indu-
ló vonat alig hogy elhagyta az állomást vész-
folt adott, mert a pályán egy férfi aldogett.
A vészjel ismét elhangzik, a vitez nem mo-
dul s a szegény vonatvezetőnek meg kellett
állítania a kocsiszakaszt, s elhajítani az alk-
matlanokdó kaposvári borbélyeséget, ki azon-
al bekísértetett a helyszínen jelen volt kapi-
tány s kiderült, hogy a családi körülményei
miatt gondolatokba merült borbély nem látta
a vonatot, nem hallotta a vészjelet az ellenirá-
nyu nagy szél miatt.

— Égő gyár Nagyvárádon Nagyvárádon
hétfőn este 8 órákor a Perge és Rozslyay-féle
gazdasági gépgyár-telepen az asztalos műhely
teteje kigyulladt. A tűz, a felhalmazott gyalu-
forgács s sok fakészlet által is roppant táplá-
lékot nyerve, néhány perc alatt a nagy
kiterjedésű gyár összes épületei tetejére is
kiterjedt. Az asztalos műhely tökéletesen le-
égett, a gyár az a része azonban, hol a nagy-
számú gépek voltak felállítva, megmentetett.
Máslérai megfeszített munka után a tűz
lokalizáltatott és ejfelkor az utolsó szikra is
eloltatott.

— Az üstökös-évek, meg a bor. Régi
hagyomány, mely különösen a német szőlős-
gazdák nál apáról fiúra száll, hogy azon évek-
ben, melyekben üstökös mutatkozik, jó bor
terem. Az ilyen hagyományok természetesen
semmi összefüggésben nincsenek a tudomány
által kiderített tapasztalatokkal, de azért egész
nemzedékeken át fentartják magukat, daczára
annak, hogy a tényleges viszonyok a hagy-
mányt igen gyakran megczafolják. Egy német
gazda a rajnai Pfalzban összeállította a borok
minőségéről és árairol szóló kimutatásokat
1626-tól kezdve egész mostanáig s kiderült,
hogy épen azon években volt jó és nemes
bor, melyekben üstökös, legalább szabad szem-
mel, nem volt látható. Mig azon években, mi-
dön üstökös mutatkozott, a bor csak kivéte-
len volt jó; de kiválóan jó ekkor sem volt.
Hanem azért a szőlőgazdák kétségtelenül ez-
után is reménykedve fognak nézni az üstökösre,
ha az a láthatárban megjelenik s az illusiót
nem fogja elrontani azon szomorú tapasztalás
sem, hogy a bor az üstökös daczára kevesbé
jól sikerül.

— Apagyilkos. Székelyudvarhelyről írják
Szentgyörgy Olafalun nagy szenzációt kel-
tett Randuly Márton ottani lakos meggyilkolá-
sára, annál is inkább, mert a meggyilkolt ug-
yintén családja általános közbecsülésben áll-
tak nem csak a községben, de az egész kör-
nyéken is. Az eset következő: Raduly Márton
a legnagyobb békességben és egyetértésben
elt családjával, a mult hetekben azonban csalá-
di ügyek felett Sándor fiával összeszólalko-
zott és az öreg oly haragra lobbant, hogy fiát
többször megütötte, mire a fia annyira elke-
seredett, hogy magáról és kötelességéről meg-
felejtkezve, az épen előtte levő nagy kést fel-
kapta és ug. vágta atyjához, hogy az az öreg
ember baloldalt találva, súlyosan megsebesi-
tette és négy nap mulva meghalt. A hatóság-
nak az esetet feljelentetvén, orvos rendőreileg
megvizsgálták és konstataáltak, hogy a rajta
ejtett megsebesítés folytán halt meg. A hullát el-
temették, a tettest pedig Székelyudvarhelyre
a kir. bírósághoz bekísérték.

— Örjöngő gyermek. Mátészalkáról ír-
ják a következő szerencsétlenség, mely ritkít-
ja párját: E hó 21-én egy 6, egy 8 és 12
éves fiú, nev szerint Deutsch Jenő, Libucz Ká-
roly és György Ignác, összebeszéltek, hogy
virágot mennek szedni a körülbelül fél órá-
nyira eső erdőbe. Nagy lassan ballagtak, s
mikor a hely színeire érkeztek, már meglehe-
sedtek. Nem levén náluk még száraz kenyér
sem, a közeli bokron levő piros bogóval töm-
tete tele zsebeket, s azzal kezdték ehüket csil-
lapítani. Háromszor vagy negyszer telítettek
meg zsebeiket, s folyvást ettek a merges gyü-
mölcsöt, melynek igen kellemes íze van és
káros hatása nem azonnal nyilvánkozik. Mikor
már visszatérőben voltak, tebelrohám totta el
a gyermekeket s valósággal öröngeni kez-
tek, kiabáltak, lármáztak, majd zsebkéseiket
rántották elő és egymásnak rohantak. A leg-
kisebbik fiúnál nem volt kes, természetesen ez
kapta a legtöbb szurást. — Azután haza ér-
ve, ott csaptak lármát, összevissza csapkodtak
mindent, kis nővéröknek arcába szurtak. Az
örült gyermekeket sikerült aztán összekötözni,
gyógyítás alá is vették, s remélik, hogy meg-
gyógyulnak. A sebesült fiú életben maradá-
sához nincs remény.

— Egy leány eltűnése. Bucsú eszter-
gommegyei községben néhány hettal ezelőtt
nagy feltűnést keltett egy fiatal paraszt leány
eltűnése. Az eset részletei a következők:
Herzfeld bucsui szidokereskedőnél egy özv.
parasztasszony leány állt szolgálatban. Nemrég
a leány megszökött, de miután szolgálati ide-
je még nem telt el, a hatóság kényszerítette a
leányt, hogy térjen vissza gazdájához. Ugy is
történt. Nem sokára azután a leány eltűnt. Az
anya kérdőzködésére a kereskedő azt vála-
laszolta, hogy ő nem tudja, hová lett a leány,
valószínűleg ismét megszökött. Miután azon-
ban nem került meg, az anyja jelentést tett a
muzslai bírónál, Bucsuban ez alatt azt kez-
dtek sütni, hogy Herzfeld megölte a keresz-
tény leányt és hogy holttestét a kertbe elástá.

A lakosság között mind jobban elterjedt ez
a hír, sokféle mendemondát beszéltek, míg
végre néhány nappal ezelőtt a leányt Nyitra-
megyéből haza toloncsolták. A bíró ekkor a
megkerült leányt dobszóval vitette körül. Bu-
csuban és a szomszédos Bátorkeszi helyisé-
gben, hogy mindenki meggyőződhesse megke-
rüléséről.

A tiszá-eszlári bűnügy.

A tiszá-eszlári ügyről a következőket ír-
ják Nyiregyházáról: Bármint közöljenek is egyes
alapok az alítólagos tanuvallomásokról, a leg-
biztosabb forrásból értesíthetem, hogy a vizs-
gálat eddigi folyamán (a sakter fiú vallomásán
kívül) nem merült fel egy határozott adat sem
arra, hogy Solymosi Eszter meggyilkoltatott,
annál kevésbbé arra, hogy ki gyilkolta meg?
A vizsgálat már rég be lenne fejezve s az il-
letők szabadon bocsátva, ha az al-Eszter hul-
lájával üzőtt bűnös játék közbe nem jön, a mi
igen terjedelmes nyomozásokat tett szüksé-
gessé, összebonyolította az egész ügyet és lé-
nyegesen növelte a gyanut. Most még el fog
telni 3-4 hét, míg az elővizsgálat azon pon-
tig jut, hogy a bíróság határozatot hozhat.

*

Az Eötvös-Verhovay ügyet befejező nyi-
latkozat így hangzik:

Verhovay Gyula ur megbízottjai nálam
ma megjelentek s kijelentették, hogy a Fü-
ggetlenség július 21-iki számában megjelent
tudósítás a tudósítók tévedésén alapult, a mint
erről Verhovay ur — mint megbízottjai
kijelentek — személyesen és meggyőződött
s így az ezen tudósítással összefüggő körülmé-
nyek is tévesen láttak napvilágot; e kijelentés
alapján Verhovay Gyula ur ellen az Egyetér-
tes folyó évi július hó 23-iki számában köz-
tett s netán más lapokban is megjelent
nyilatkozatomat egészen visszavonom. Kelt
Nyiregyháza — Sóstófürdőn, júl. 24. 1882.
E ö t v ö s Károly.

Közzgazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsürgönye.

— Budapest, július 26. —

Ma csupán új búzát kinaltak és vásárol-
tak; a kinalat sürgető volt, a malmok és ex-
porteurok tartózkodó. Az irányzat lanyha és
engedő maradt. Eladatott mintegy 10,000 mm.,
finomabb 10 krral, segélyesebb 15 krral ol-
csóbb áron.

Legmagasabb ár volt 82 k. tiszavidéki új
búzáért 10.45 frt, legkisebb ár pedig 80 k. báu-
sági új búzáért 9.05 frt.

Hivatalosan jegyeztetett:

S z o k m á n y b u z a tavaszra 9.60—
9.65.
S z o k m á n y b u z a ő s z r e 9.30—
9.33.
B á n s á g i t e n g e r i j u l i u s — a u g u s t u s r a
7.65—7.70
B á n s á g i t e n g e r i 1883. másos—ju-
niusra 5.97—5.98.
S z o k m á n y z a b tavaszra 6.25—
6.30.
S z o k m á n y z a b ő s z r e 6.10—6.15.
K á p o s z t a r e p c z e a g u s z t — s z e p t .
14²/₈—14³/₈.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

Paris, júl. 27. (Erk. d. u. 3. ó.) A ka-
mara elvetette az egyiptomi hitelt.

London, júl. 27. Puerto Cabelloban jelent-
kezett Okrien nevű egyén bevallotta hogy há-
rom megnevezett czinkossal Kavendisht és
Burket ök meggyilkolta.

Roma, júl. 27. (Erk. d. u. 3. ó.) Anglia
felszólította Olaszországot a csatlakozásra az
angol-francia rendszabályokhoz.

— Konstantinápoly, júl. 27. A Suezcsa-
torna védelmére külön szolgálat szerveztetik.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karcz Vilmos.

Nyilt-tér.

Iskolai jelentés.

Van szerencsém a t. cz. szülékkel tudatni
hogy a nagyméltóságú magy. kir. ministerium
által engedélyezett hat osztályu nyilvá-
n o s l e á n y - n e v e l ő i n t é z e t e m b e n
az 1882/3. iskola év augusztus hó elején ve-
sz. kezdett. A beiratások az intézet helyisé-
gben széchenyi-utca 1805. augusztus hó 8-ig
eszközölendők.

Iparkodásom mindig oda irányul mind a
törvény követelményeinek, mind a t. cz. szü-
lek kívánalmainak megfelelni és a lehetőség
eget tenni; miért is magam és a czelnak
legjobb megfelelő intézetemet a t. cz. szü-
lek pártfogásába ajánlani bátorkodom.
Debreczen, 1882. július hó 27.

Kohut Mór,

okl főlelmi tanító nevelő intézet tulajdonos

